

особистих коштів. Іншими відмінними ознаками систем страхування здоров'я в Україні і світі є наявність «періоду очікування», що передує виплаті обумовленої договором страхування допомоги по непрацездатності або застосування франшизи.

Таблиця 1

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІСНУЮЧИХ СИСТЕМ
ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ (ОМС)**

Країна	Витрати на охорону здоров'я		Охоплення населення ОМС, %	Страховики в системі ОМС	Страховий внесок, у % від фонду оплати праці	Розподіл страхового внеску між роботодавцем та робітником
	% від ВВП	в розрахунку на 1 жителя, дол. США				
1	2	3	4	5	6	7
Бельгія	10,6	4884,1	99-100	Держава	7,4	52 / 48
Німеччина	11,3	5410,6	92	Лікарняні каси	9-15	50 / 50
Нідерланди	11,0	5639,9	ОМС 100 / ОМС для низькооплачуваних робітників – 64	Медичні фонди	10,3/8,1	0:100 / 80:20 виключно для моряків 50 / 50
Росія	7,1	892,8	90	Держава	5,1	100 / 0
США	17,1	9402,5	90	Страхові компанії	3-9,5	в залежності від місця роботи
Франція	11,5	4958,9	80	Держава	13,6	66 / 34
Швейцарія	11,7	9673,5	99,5	Державний фонд	10,1	50 / 50
Японія	10,2	3702,9	100	Держава	8,2	50 / 50

Джерело: [1]

В Україні, з метою виведення галузі з кризового стану розпорядженням Кабінету Міністрів України схвалено Концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я. Дана концепція передбачає переведення галузі охорони здоров'я на страхові засади. Міністерство охорони здоров'я підготувало закон «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів» – це перший і головний закон початку реформи у галузі охорони здоров'я, що встановлює єдині для всіх умови та правила надання медичної допомоги, що є схожими до світових. Концепцією передбачено, що реформа фінансування системи охорони здоров'я відбувається в три етапи: початковий або підготовчий, етап запровадження та інтеграції. Дана концепція передбачає запровадження державного гарантованого пакету медичної допомоги, єдиного національного замовника медичних послуг та поступовий перехід до страхової медицини. [2, с.174-186].

Література:

1. Morrisey M. Health Insurance /M. Morrisey. -2nd ed. - Chicago: Health Administration Press, 2013. -551 p 93. Norris L. The Insider's Guide to Obamacare's Open Enrollment (2015 2016): A step-by-step guide to finding health insurance /L. Norris. - Washington: Kindle Edition, 2015. -51 p.

2. Стецюк Т.І., Інноваційні підходи щодо впровадження ОМС в Україні / Т.І. Стецюк, Л.В. Пархета // Фінанси, облік і аудит: зб.наук.праць 2017, випуск 2(30), с.174-186

Столярчук Н.М.

к.е.н., старший науковий співробітник
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

ТРАНСАКЦІЙНІ ВИТРАТИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Трансакційні витрати є однією з провідних категорій у дослідженнях представників інституціоналізму та неінституціоналізму. Інституціональна економічна теорія досліджує вплив правил і шаблонів поведінки (представлених звичаями, традиціями, релігійними ритуалами, нормами законодавчих актів), а загалом інститутів на функціонування суб'єктів господарської діяльності та економічних систем. Правила поведінки структурують і регламентують взаємозв'язки між індивідами у суспільстві та забезпечують розв'язання розподільчих конфліктів. Причому позитивний ефект досягається завдяки економії на трансакційних витратах.

Трансакційні витрати можна визначити як витрати, що забезпечують взаємодію підприємства із зовнішнім середовищем (контрагентами, комерційними посередниками) з метою здійснення трансакцій і включають витрати на пошук інформації, проведення переговорів, укладання контрактів і забезпечення їх виконання. Значним джерелом трансакційних витрат є опортуністична поведінка контрагентів, адже економічні агенти повинні вживати заходів для попередження та мінімізації втрат від опортуністичної поведінки.

Трансакційні витрати – це витрати, що забезпечують перехід прав власності від одних економічних агентів до інших та охорону цих прав. Ці витрати не пов'язані з процесом створення вартості, а забезпечують лише трансакцію – угоду про зміну власника продукту (його продаж) чи надання послуг.

К. Менар виділяє чотири типи трансакційних витрат:

- витрати, зумовлені різницею у технологіях;
- інформаційні витрати (складаються із витрат кодування та передачі інформації, її розшифрування, витрат на вивчення і засвоєння інформаційних систем);
- витрати на масштаб (зумовлені існуванням системи безособового обміну, яка потребує витрат на спеціалізовану систему забезпечення виконання угод і контрактів);
- витрати на опортуністичну поведінку [1].

Р. Коуз у праці «Проблеми соціальних витрат» (1960), довів, що неокласична модель, яка є фундаментом більшості ортодоксальних економічних теорій мейнстріму, справедлива лише за надзвичайно жорсткої передумови про нульові трансакційні витрати. За безнульових трансакційних витрат потрібно враховувати вплив інститутів. Як зазначає Д. Норт, у неокласичній моделі інститутів немає, тому з економічним зростанням жодних проблем не виникає: його темп задається лише коефіцієнтом народжуваності та нормою вкладів [2].

На сьогоднішній день існують класифікаційні ознаки витрат на інноваційну діяльність, які досліджувались як вітчизняними, так і зарубіжними авторами. Провівши аналіз існуючих підходів стосовно класифікації інноваційних витрат, Гвоздю С. Ю. пропонує її розширити та виділити такі класифікаційні ознаки, як класифікація витрат на стадіях життєвого циклу інноваційної продукції та тип трансакції.

Згідно з першою класифікаційною ознакою відносять такі види витрат: витрати на проведення маркетингових досліджень, трансформацію інноваційної ідеї в готову продукцію, виробництво інноваційної продукції, збут інноваційної продукції, удосконалення продукції/продаж об'єктів інтелектуальної власності [3, с.21].

Згідно з класифікацією витрат на інноваційну діяльність за типом трансакцій, на нашу думку, доцільно виділити: витрати, які виникають при обміні правами власності, через існування комунікативних бар'єрів та психологічне несприйняття нововведень та витрати на оцінку індивідуального вкладу працівника в інноваційну діяльність.

Садовська І. Б. зауважує, що у традиційному бухгалтерському обліку трансакційні витрати не виділені окремою групою витрат і здебільшого відображаються в складі адміністративних або витрат на збут. Це негативно впливає на процес прийняття управлінських рішень щодо трансакційних витрат і управління ними [4, с. 119].

Слід враховувати, що трансакційні витрати перебувають під впливом деяких інших чинників, таких, як технологія оцінювання та моніторингу, фізичних характеристик активів і природи обміну. За всіх інших рівних умов трансакційні витрати відносно високі, якщо:

- в обміні беруть участь активи зі складними ознаками;
- обмін передбачає фактор часу;
- обмін здійснюється між індивідами, які не мають будь-яких ділових зв'язків, і не повторюється;
- активи знецінюються у спосіб, який важко визначити, а власне обмін не має постійного характеру;
- активи мають особливий характер і залежать від специфічного використання.

Література:

1. Менар К. Экономика организаций : пер. с франц. [Текст] / К. Менар. – М.: Инфра-М, 1996. – С. 31-32.
2. Норт Д. Інститутції, інституційна зміна та функціонування економіки. – К.: Основи, 2000. – С. 171.
3. Гвоздю С.Ю. Підходи до класифікації витрат на інноваційну діяльність. Технологический аудит и резервы производства. 2013. № 6/6(14). С.20-22.
4. Садовська І. Б. Сутність і класифікація трансакційних витрат як об'єкта обліку. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2009. № 27. С. 116–119.

Стрільчук Ю.І.

к.е.н., асистент кафедри банківської справи
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВИХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Економічний розвиток країни виступає важливою передумовою для успішної конкурентної боротьби в глобальному економічному середовищі, а також слугує основою для економічного зростання. На даний час відбувається активний перехід до моделі сталого розвитку, досягнення якого стоїть у порядку денному більшості країн світу.

Загальноприйнятим визначенням сталого розвитку, яке було вперше опубліковане у доповіді Всесвітньої комісії з довкілля та розвитку «Наше спільне майбутнє» у 1987 році, є таке: «сталый розвиток — це розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [4, с. 7]. На відміну від теорії економічного зростання парадигма сталого економічного розвитку передбачає врахування екологічних, економічних та соціальних складових розвитку у комплексі.

Важливу роль у вирішенні проблем сталого розвитку відіграє банківська система, зважаючи на те, що кредитори приймають рішення щодо пріоритетних галузей, у які направляються кошти, тим самим стимулюючи їхній розвиток. Разом з тим місце та роль банківського кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку потребує подальшого дослідження.

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН для прийняття Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року. В Україні також розпочалась робота зі встановлення цілей сталого розвитку (ЦСР) на 2016 – 2030 роки, відповідних завдань та показників для моніторингу досягнення цілей. Перелік ЦСР був офіційно затверджений на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року [3]. Необхідно зауважити, що кожна із поставлених цілей передбачає ряд завдань, на виконання окремих з яких безпосередньо впливає